

A.Ü. Beypazarı MYO

İş Sağlığı ve Güvenliği Dersi

Ünite 13_1

Kişisel Koruyucu Donanım (KKD)

İSG

Günümüzdeki çağdaş İSG yaklaşımında İKHM sadece devletin değil; tüm sosyal tarafların katkı vermesi gereken ortak bir sorumluluk alanı olarak görülmekte, önceliğin **önleme ve korumaya** verildiği ilkeler üzerine odaklanılmaktadır.

Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmalarını da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin daha etkin sunulması için gerekli yasal düzenlemeler sürekli yapılmaktadır.

Koruma ve Önleme

Günlük hayatımızın üçte birini oluşturan çalışma hayatı, fiziksel, kimyasal, biyolojik ve psiko-sosyal birçok **olumsuz faktör** nedeniyle çalışanın sağlığını tehdit edebilmektedir.

Çalışma ortamını ve **çalışanın sağlığını en üst düzeye çıkarmayı** hedefleyen iş sağlığı ve güvenliği **çok disiplinli bir yaklaşım** olup; ekip çalışması ile işyerindeki **tehlikelerin kontrol altına alınması ve çalışma ortamında gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerinin uygulanmasını amaçlamaktadır.**

Koruma

- Bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden veya zor bir durumdan uzak tutmak, muhafaza etmek
- Süregelen bir durumun **kötü yönde** değişikliğe uğramasını önlemek
- Tehlikeye karşı denetimi altında bulundurmamak, savunmak, müdafaa etmek

Önleme

İşten ve işyeri ortamından kaynaklanan zararların, kazaların, risklerin ortadan kaldırılması, en aza indirilmesi için alınmış veya alınması öngörülen bütün tedbirlerdir. (155 sayılı ILO Sözleşmesi)

Korunma Hiyerarşisi

Kaynak: <http://isgder.com/filemanager/uploaded/Y%C3%BCKsekte%20%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fmalarda%20i%C5%9F%20g%C3%BCvenli%C4%9Fi-NT.pdf>

Çalışanların İSG bağlamında tehlike ve risklerden korunması için işletmelerde uygulanması gereken, izlenmesi gereken adımlar (aynı zamanda öncelik sırası) sırasıyla şunlardır:

1. Kaynağında Korunma uygulamaları
2. Ortama yönelik koruma uygulamaları
3. Kişiyeye Yönelik Koruma Uygulamaları

Kaynağında Korunma uygulamaları

1. Tehlikelerin ortadan kaldırılması

Kişisel güvenliği ihlal eden sebepler tespit edilip, bu uygunsuz unsurlar, güvenli olanlar ile değiştirilir.

2. Tehlikeli olanı daha az tehlikeli olanla değiştirmek, (İkame)

3. Makine Koruyucuları takma

Ortama yönelik koruma uygulamaları

1. Mühendislik önlemlerini uygulamak

- Otomasyon, Tecrit (ayırma), Uzaklaştırma, Havalandırma, Aydınlatma, Ergonomik yaklaşımlardan yararlanma

2. İdari önlemler/İşaretler/uyarılar

- Çalışma sürelerinin düzenlenmesi, İşyeri düzeni sağlanması, Eğitim verme, Planlı bakım-onarım, İç ve dış denetlemeler, Ortam gözetimi, Disiplin cezaları, İşaretleme/sınırlama veya Uyarı levhaları

KiŖiye Yönelik Koruma Uygulamaları

Bazı hallerde tehlike kaynağından yok edilememekte, yalıtılamamakta ya da tecrit edilememektedir.

Bu tip durumlarda **son çare** olarak, işçinin korunması için kişisel koruyucu donanımlar (KKD) kullanılır.

Kişisel Koruyucu Donanımlar (KKD)

Kişisel koruyucu donanım: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları ifade eder.

KKD Seçimi ve Kullanımı :

- ✓ KKD'ler, ilgili yönetmelik hükümlerine uygun olarak tasarlanmış ve üretilmiş olmalıdır.
- ✓ Tüm KKD'lar;
 - ✓ **Tam koruma** sağlamalıdır
 - ✓ Kendileri bir **tehlike kaynağı olmamalıdır**
 - ✓ Kullanılan vücut kısımlarına ve yapılan **işe tam uygunluk** sağlamalıdır
 - ✓ Kullanımı, bakım ve temizliği **kolay ve pratik** olmalıdır
 - ✓ İşyeri şartlarına **uygun** olmalıdır
- ✓ KKD kullanımı hakkında **eğitim** verilmeli, talimatlara uygun olarak kullanılmalı ve talimatlar işçiler tarafından anlaşılır olmalıdır.
- ✓ İşveren, işçilerin kişisel koruyucu donanımları uygun şekilde kullanmaları için her türlü tedbiri almalıdır.

KKD Eğitimi

Kişisel koruyucu donanımları kullanan kişiler;

- ✓ Korunmanın gerekliliğini,
- ✓ Koruyucunun başka korunma yönteminin yerine veya yanı sıra kullanılmasının nedenlerini ve bunu kullanarak **sağlayacakları yararı** anlamış olmalıdırlar.

Korunma olmadığına oluşacak maruziyetin sonuçlarıyla birlikte, kişisel koruyucu donanımların kullanım kuralları ve hangi durumlarda maksada uygun ve etkili **çalışmayacağı** da açık bir biçimde anlatılmalıdır.

Kişisel Koruyucu Donanımlar

KKD

✓Baş Koruyucuları

Kulak Koruyucuları

Göz ve Yüz Koruyucuları

Solumun Sistemi
Koruyucuları

Gövde ve Karın Bölgesi
Koruyucuları

El ve Kol Koruyucuları

Ayak ve Bacak Koruyucuları

Cilt Koruyucuları

Vücut Koruyucuları

Baş Koruyucuları

- ✓ Baretler
- ✓ Kepler, boneler, saç fileleri (Saçlı Derinin Korunması)
- ✓ Gemici başlıkları (Koruyucu Başlık)

Endüstride (madenler, inşaat sahaları ve diğer endüstriyel alanlarda) kullanılan koruyucu baretler darbeden ve elektrik akımından korunmak için kullanılır.

Kadın işçilerin, saçlarınının, **dönen makine** aksamlarından korunması için kullanılır.

Kirli ve tozlu işlerde ve işyerlerinde, saçını ve başını **temiz tutmak** ve aynı zamanda dönen ve hareketli makine aksamından korunmak için kullanılır.

Medyadan

Saçını ilaçlama makinesine kaptıran kadın öldü

Giriş: 08.04.2016 - 18:42
Güncelleme: 08.04.2016 - 18:44

Saçını traktörün arkasındaki ilaçlama makinesine kaptıran kadın hayatını kaybetti

Kaynak: <https://www.haberturk.com/gundem/haber/1222088-sacini-ilaclama-makinesine-kaptiran-kadin-oldu> ET 2021

Anasayfa > BURSA > Bursa'da feci olay... Genç kadın saçını makineye kaptırdı

Bursa'da feci olay... Genç kadın saçını makineye kaptırdı

Bursa'nın İnegöl ilçesinde, saçını harman makinesine kaptıran bir kadın yaralandı.

Haber Giriş Tarihi: 04.08.2014 11:12

Kaynak: <https://www.bursahakimiyet.com.tr/bursa/bursa-da-feci-olay-genc-kadin-sacini-makineye-kaptirdi-77642> ET:2021

Kulak Koruyucuları

Yapılan istatistikler, çalışanların yaklaşık % 25'inin işitme kaybı ile karşılaştığını göstermektedir.

Gürültü maruziyeti, en düşük maruziyet etkin değeri olan **80 dB (A)** aştığında, işveren kulak koruyucuları sağlayarak işçilerin kullanımına hazır halde **bulunduracaktır**.

Gürültü maruziyeti en yüksek maruziyet etkin değeri olan **85 dB (A)** ulaştığında ya da bu değerleri aştığında, kulak koruyucuları **kullanılacaktır**.

Göz ve Yüz Koruyucuları

- ✓ Gözlükler
- ✓ Baretli (miğferli) siperler
- ✓ El ve Yüz siperleri

Medyadan

İş kazalarında göz yaralanmaları

Haberi Paylaş:

AA yazdır

OP. DR. O. MURAT UYAR
Göz Hastalıkları Uzmanı

Solunum Sistemi Koruyucuları

İşyeri havasında bulunan zararlı maddeler; metal tozları, çözücüler zehirlenmelere sebep olabilir.

Silis, amyant, kömür tozları gibi zararlılar **pnömokonyoz olarak** adlandırılan akciğer toz hastalığına neden olurlar.

Bu ve benzer zararlıların, maksimum konsantrasyon değerlerini geçmeleri durumunda, uygun aspirasyon sistemleri kullanılmalıdır.

Ancak bu sistemlerin kurulamadığı veya yetersiz kaldığı durumlarda, solunum sistemi koruyucularınının kullanılması gerekmektedir.

El ve Kol Koruyucuları

- ✓ Sıyrıлма, kesilme, darbeden
- ✓ Alev, ısı vb. tehlikelerden
- ✓ Kimyasal maddelerin zararından

Ayak ve Bacak Koruyucuları

- ✓ Ezilmeye karşı
- ✓ Patlayıcı ortamlarda
- ✓ Elektrik şokundan korunmak için

Koruyucu Giysiler:

- ✓ Koruyucu iş elbisesi (iki parçalı ve tulum)
- ✓ Isıya dayanıklı giysi
- ✓ Toz geçirmez giysi
- ✓ Gaz geçirmez giysi
- ✓ Koruyucu örtüler.

A.Ü. Beypazarı MYO

İş Sağlığı ve Güvenliği Dersi

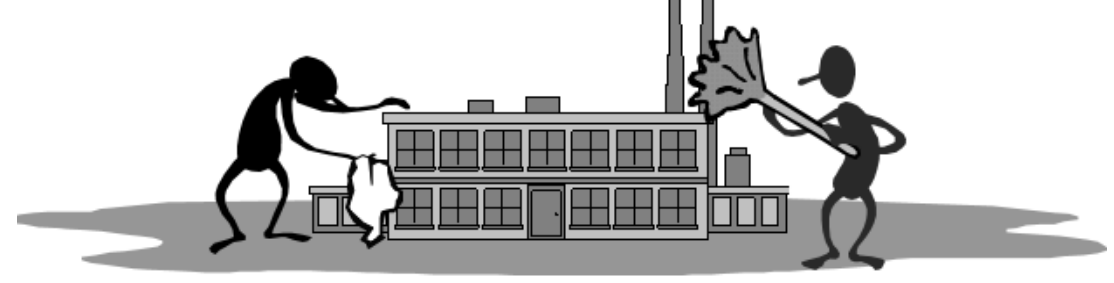

Ünite 13_2

Düzen ve Temizlik

Düzen ve Temizlik

İşyerinin düzenli olması, işletmede bir çok iyileşmeyi beraberinde getirmektedir

İşyerinde temizlik ve düzen sağlanırsa o işyerinde;

- Çalışma isteği ve **verimlilik** artar.
- Ayrıca çalışanları **psikolojik olarak** ta rahatlatmaktadır. Stres ve tükenmişlik azalır.
- Kaza olasılığı **azalır**.

5S Sistemi

5S, organizasyonlarda **kaliteli bir çalışma ortamı** oluşturmak ve **sürekliliğini** sağlamak için geliştirilen bir tekniktir.

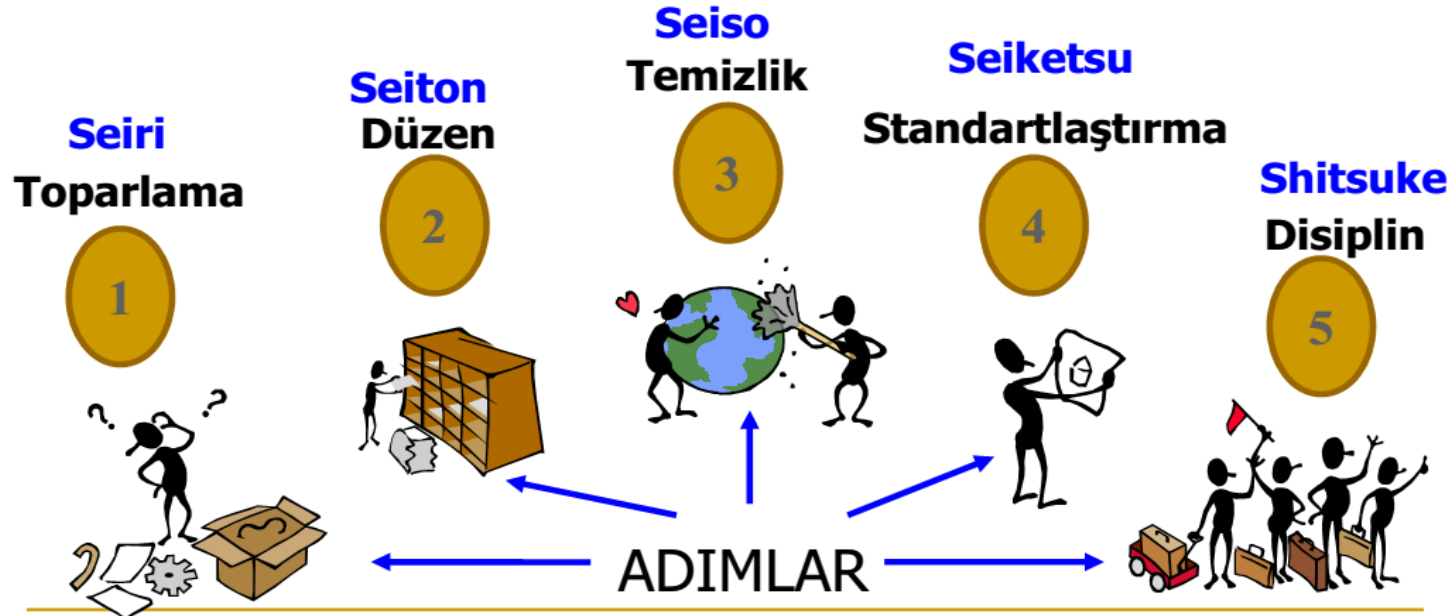
Çalışma koşullarını performans, konfor, güvenlik ve temizlik açılarından iyileştirmeyi hedefler.

Ayrıca temiz ve organize bir çalışma ortamı sağlayarak israfın ve değişkenliğin azalmasını sağlar. (kaynak:Wikipedi)

5S Adımları

5S yaklaşımı dünyanın birçok ülkesinde sunduğu ürün/hizmet türüne bakılmaksızın çok sayıda işletmede uygulanmaktadır.

5S pratikte bir kuruluşta kalite ortamı kurmak ve korumak için kullanılan bir tekniktir. **Seiri, Seiton, Seiso, Seiketsu ve Shitsuke** olarak adlandırılan **5 Japonca kelimenin baş harflerinden oluşmaktadır.**

Seiri- Ayıklama

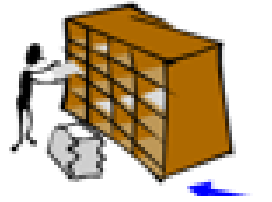
Seiri
Toparlama

Gerekli olan ve elimizde tutmamız gereken şeyler ile gereksiz olan ve atmamız gereken şeyleri birbirinden doğru şekilde ayırt etmeliyiz. Ardından gereksiz olandan kurtulmalıyız

Seiton- Düzenleme

Seiton
Düzen

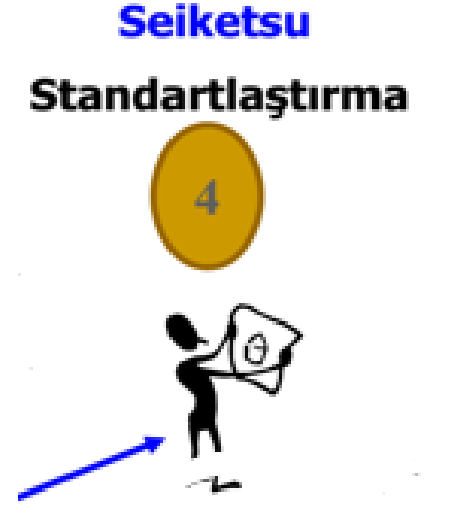
Elimizde tutmaya karar verdiğimiz şeyleri ihtiyaç duyulduğunda kolayca bulabilmek ve kullanabilmek için yaptığımız düzenlemelerdir.

Seiso-Temizleme

Her yeri temizce süpürmek, her şeyi temiz tutmak, istemeyen her türlü nesneyi çalışma ortamından uzak tutmaktır. Her zaman denetime hazırlanıyormuş gibi temiz olmalıyız.

Seiketsu- Süreklilik

İlk 3S ile elde ettiklerimizin **devamlılığının** sağlanmasıdır. Geline noktayı standartlaştırmalı ve geri dönüşe imkân vermemeliyiz.

Shitsuke- Disiplin

Doğru işlemlerin devamlılığının sağlanmasında kalıcı bir alışkanlık yaratılmasıdır. Elde edilecek disiplin ile belirlenen prosedürlere uyumun devamlılığını sağlamalıyız.

VIDEO

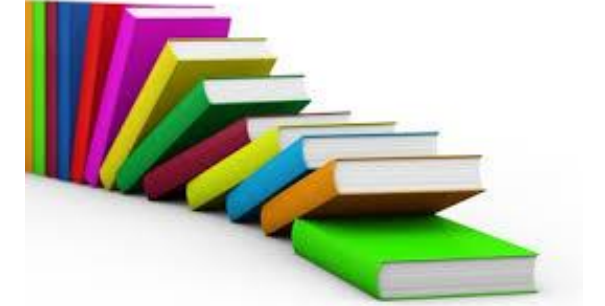
5S metodu_vestel

5S_Metod_TR.mp4

Yararlanılan Ek Kaynaklar

1. <https://yalindanismanlik.com.tr/5s-nedir-nasil-uygulanir-bize-ne-kazandirir/>
2. Korunma politikaları
3. http://www.mmorize.org/tpm/5s_sunuu.pdf
4. www.vestel.com.tr
5. Nurullah TAŞ, Yüksekte Çalışmalarda İş Güvenliği.
<http://isgder.com/filemanager/uploaded/Y%C3%BCksekte%20%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fmalarda%20i%C5%9F%20g%C3%BCvenli%C4%9Fi-NT.pdf>